

Chính sách thuế của chính phủ đến thị trường thuốc lá

Nhóm 15

November 2024

Mục lục

- Tổng quan
- Phương trình hàm cung và cầu
- Xác định điểm cân bằng E của đồ thị
- Kết luận

Tổng quan

- Việt Nam là một trong những quốc gia có tỷ lệ người hút thuốc cao nhất thế giới với khoảng 41.1% người hút thuốc đối tượng nam giới trưởng thành và có gần 20.8% dân số hút thuốc.
- Thuốc lá là mặt hàng bị Chính phủ đánh thuế rất cao nhằm làm giảm số lượng người hút do các lo ngại với sức khỏe.
- Trong năm 2020, khi đại dịch COVID-19 bùng phát, mặt hàng thuốc lá đã bị áp **thuế tiêu thụ đặc biệt** với mức thuế gián tiếp lên tới 10 nghìn đồng.
- Ta sẽ tập trung khảo sát tác động của mức thuế này lên mặt hàng thuốc lá với các đối tượng người tiêu dùng, nhà sản xuất và Chính phủ.

Phương trình hàm cung và cầu

P	Q_s	Q_d
15	4.0	5.0
16	4.3	4.8
17	4.6	4.6
18	4.9	4.4
19	5.2	4.2
20	5.5	4.0

(Đơn vị của P là nghìn đồng, của Q_s và Q_d là triệu gói)

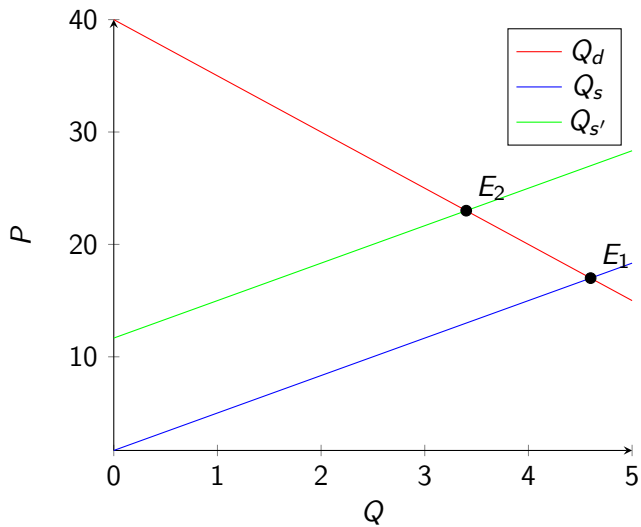
Ta có phương trình tuyến tính tổng quát của hàm cung Q_s và hàm cầu Q_d với a, b, c, d là các tham số tương ứng:

$$\begin{cases} Q_s = a + bP \\ Q_d = c - dP \end{cases}$$

Từ dữ kiện của bảng cung và cầu đã có ở trên, ta có thể dễ dàng xác định được phương trình của hàm cung Q_s và hàm cầu Q_d là:

$$\begin{cases} Q_s = -0.5 + 0.3P \\ Q_d = 8 - 0.2P \end{cases}$$

Sau khi đã xác định được phương trình Q_s và Q_d , ta có thể vẽ đồ thị như sau:

Xác định điểm cân bằng E của đồ thị

- ① Khi mặt hàng thuốc lá chưa bị đánh thuế, ta thấy điểm cân bằng E_1 có tọa độ thỏa mãn phương trình:

$$Q_s = Q_d \Leftrightarrow -0.5 + 0.3P = 8 - 0.2P$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} P = 17 \\ Q = 4.6 \end{cases}$$

Vậy điểm cân bằng E_1 có tọa độ là $(4.6, 17)$.

- ② Khi mặt hàng thuốc lá bị Chính phủ đánh thuế gián tiếp 10 nghìn đồng, ta dễ thấy đồ thị hàm Q_s sẽ bị dịch lên trên một đoạn ở trục tung Price (do bị áp thuế) và trở thành đường $Q_{s'}$ có phương trình: $Q_{s'} = -0.5 + 0.3(P - 10)$.

Giải phương trình để tìm điểm cân bằng E_2 , ta có:

$$Q_{s'} = Q_d \Leftrightarrow -0.5 + 0.3(P - 10) = 8 - 0.2P$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} P = 23 \\ Q = 3.4 \end{cases}$$

Kết luận

Vậy từ các số liệu đã tính được, ta có thể đưa ra các kết luận sau:

- Sau khi bị áp thuế, giá bán lẻ của mỗi gói thuốc lá đã tăng lên $\Delta P = 23 - 17 = 6$ (nghìn đồng) với người tiêu dùng.
- Sau khi bị áp thuế, số lượng gói thuốc lá được sản xuất đã giảm $Q_{E_1} - Q_{E_2} = 4.6 - 3.4 = 1.2$ (triệu gói).
- Sau khi áp dụng chính sách thuế tiêu thụ đặc biệt, chính phủ đã thu được $R = TQ_{E_2} = 10 * 3.4 = 34$ (tỷ đồng) từ chính sách thuế này.

